

مَشَش لَصَف : وَاه تَوَافَت ؛ زَاكَتَرَا اه تَهَابَش

- اه تَهَابَش وَاه تَوَافَت ؛ زَاكَتَرَا

نابز نآ هب دهاوخب شدوخ .دندهیم شوگ ار ینابز کی رابخاً لثم هک دنتسه اه یلیخ ،راتفگ یارب شوگ ار اه نآ رابخا یتقو اما .دنکب تسرد دناوتیمن هلمج کی ؛دیوگب دناوتیمن چه دذب فرح می‌نزیم فرح ام ،دنتسین دلب یسراف نابز ،دندمآ ناریا اه یلیخ نآلا .دن‌یوگیم هچ دم‌هفیم ددهیم .می‌یوگیم میراد یزی هچ دم‌هفیم

هک دنرضاح ،لمع یاضف رد دنداد لد ،نیا هب وعرشتم :تسا نیا شقرف هیئالقع اب وعرشتم زاگترا یسک نآ لثم ،دندنکیم هاگن عرش ماکح هب یتقو رگید یالقع .دندنک ینتبم نیا رب ار ناشی‌گدنز هچ دروآیم رد رس اما ،تسین نذب فرح یاضف مه شیاضف ،دذب فرح تسین رضاح شدوخ هک تسا ار امش نذب فرح هک یسک اب ،دنبزیم فرح ار شایردام نابز شدوخ هک یسک زاگترا ایآ .دن‌یوگیم .هن ؟تسا یکی ،دذب فرح دناوتیمن‌آلمع اما دی‌یوگب دی‌هاوخیم هچ دم‌هفیم

اما .دن‌کیمی‌گدننار و دنیشنیم نامرف تشپ هک یسک ؛دندنار یه‌ریس ینعی ،وعرشتم یه‌ریس تسد ار عراش مارم دهاوخیم یلو ،تسا رفاک -دندنک فشک دنهاوخیم ار عراش رظن هک ییالقع یه‌ریس شدوخ ات .هدرک راک هچ دنیبیم طوقف رود زا دنیشنیم هندنار رانک هک تسا نیمه لثم وا -دروایب دی‌آیمن شیارب می‌یوگیم ام هک وعرشتم زاگترا ،دندنک لمع ،دندن عرش هب لد دی‌ای

یعرش یاوتحم، یئالقع تخیر: وعرشتم زاگترا

دردان اه نآ هب صاصتخا شایدنب تخیر شور ینعی **ش‌تخیر** ،تسا وعرشتم نهذ رد هک یزاگترا تخیر نآ یتقو امش .تسه مه رگید یاهاج رد زاگترا یئالقع تخیر .درداد اه نآ هب صاصتخا **ش‌تیعرش** رگا هک تساذل و .دی‌راذگیم هعُرشتم زاگترا ار شمسا ،دنی‌کیم هدایب یعرش یاوتحم رد دی‌روآیم ار نآ ،ار هیلوا تائاشنا ،ار یلصا طوطخ .دی‌رادن ار اه نیا ،دی‌ریگن عراش زا ار یلصا طوطخ نآ ،ار عبانم .تسا هداد عراش ار گنهرف ساسا

ار اه نیا و آب و فلا دی‌هاوخیم لودج رد هکنیا هب دردان یطبر ،دینک مسر ار لودج روط هچ هکنیا .وحن ،دی‌هدب ناماسورس ار لودج روط هچ هکنیا .وحن .دینکب برض ای دینکب عمج دی‌هاوخیم ای دی‌سی‌ونب دای ار لودج می‌سرت هکنیا زا دعب .دی‌ریگیم رگید یاچ زا ار لودج لومرف ؛تسا کرتشم اهلودج همه رد ؟تسا فورح ای تسا دادعا هب طوبرم ؟تسا هچ رب ش‌ساسا لودج نیا هک دی‌یوگیم تقو نآ ،دی‌تفرگ یدعُب جنپ ؟تسا یدعُب هس .لودج ؟درداد دعُب ات دنچ ؟تسا عمج ای تسا برض رب ش‌ساسا لودج نیا یاہملک ات رازه هب نداد مظن لصا رد هداد القع هب یی‌هازیچ کی ادخ ینعی ،هی‌یالقع تازاکترا ؟تسا زا ؛درداد شدوخ ار مظن نآ .دندهیم مظن وا رکف هب ہم‌لکات رازه نآ ینعی هن .دنی‌گیم ملکتم زا هک طبض هب دی‌هدب ار اه نیا رگا اذل .تسا مظن یاوتحم ،تاملک نآ .تسا ناشدوخ‌تئالقع ترطف ددهیم رکف هب ماظن اه نیا ،دردان ار کرد نآ اما ،دراذگیم رگی‌دمه رانک طوقف هک یزی هب ای توص

راتفر ؛ وعرشتم زاگترا عراش‌ی‌سانش

[4] [5]

یَلَعُ لَمَعِي لُكْ لُقُ .تسا بوخ یسانش راتفر هنوگنیا ،مینک لیلت می‌هاوخب ار ناسنا رگا رد ،«هتلکاش یلع لمعی» نوچ ؟اچ .مینک هلکاش فشک ،لمع زا می‌هاوخیم ام ، [6] «وتلکاش می‌ریگب رظن رد ار هتکن ود دی‌اب اچنیا

رات فر اب شور توافت

ار اه نیاضتقا وایه لکاش و دهیم ماچنا ار یلامعا کی هک یسک؟ تسیچ راتفر اب شور توافت ،شдох کرد ،شдох تداع باسح یور-دنکیم راک هچ دم هفیم ،هگاآ دوخ دراد یلامعا یاه دوحم کی رد، دراد دینک لیلحت ار وا، وایه شور یه دوحم رد دیناوتیم امش. مرازگیم شور ار نیامسا نم-شдох راتخم.

زورب صخش زا هک هچ نآ ینعی. شور زاتسا عسوا هک تساتراتفر نآ و دراد دوجو یرت مهم زیچ کی اما هدرک تداع نوچ ،دنکیم یگدننار عون کی یاه دننار ره. یگدننار لثم. ین هذ یاه نارحب دزن ،دنکیم اب یسک ،ینامز کی رگا هک تساتسا نیامهم اما. دنکیم یگدننار روطنیا اقاآ نیادنیوگیم مه مه. تساتسا و هدی دننار الحات هک ار یزیچ؟ هددب ناشن یلمعلا سکع هچ تساتسارارق اجنآ، دیود شنیشام یولج تعرس هب میتسنناوتیم ،شور لیلحت رد و دویفخم هک یرگید یاهزیچ کی اجنیا رد. تساتسا هدرکن دروخرب شتحران ای ددرک شکیرحت یتقو ینعی و راتفر لیلحت . دیآیم شیب مینک ادیپ تسد اه نآ هتفشآ ،یتحران ماگنه رد یرگید، تساتسارآ دوشیم هک مه تحران یسک کی؟ دنکیم راک هچ ، ددرک دوشیم.

تععیبط ریغت

هک دوی نیاررس رب شحب. تساتس فورعم عیابط راتفر ریغت ررس رب ریزو و هاشدپ یه رطانم هیضق ریزو ،دوشیم تفگیم هاشدپ ؟هن ای داد ریغت ار تععیبط و هیجس و راتفر و هزیغ دوشیم ایآ داد روتسد هاشدپ. دنکیمن ریغت و تساتس یفخم هک تسه ییاهزیچ کی و دوشیم تفگیم ار عمش و دنمآیم الاب و ناشیاهاپ یور تیعمج یولج دنداتسیایم هک ددرک تیبرت ار ییاهه برگ دش علطم ریزو. دوشب مامت عمش نیات دنداتسادیم هگن روط نیمه، دنداتسادیم هگن ناشناتسد فک شوم یدادعت هک درک رومأم ار یاهدع ناشیاه. هدرک ار راک نیاشدوخ فرح ثابتا یارب هاشدپ هک روتسد ریزو، دوی ناشتسد رد اهعمش و دنداتسیا اجنآ اهه برگ نیاهک یتقو . دننک هدامآ و دنریگب مولعم مه هجیتن . اهه برگ نیامشچ یولج ندیود ددرک عورش اهشوم . دننک زاب ار اهینوگ نیاهک داد ریزو نآ؟ دش زوریپ یسک هچ . دندیود اهشوم لابند هب و دنتخادنا ار اهعمش اهه برگ. رگید تساتسا

[7] دش زوریپ

یاه یضق نیومه مینک هیرگ دیاب متشاد مهف هرذ کی رگا اما مدنخیم نیاهب مراد نآلنم ، ادخ رب هانپ

اهزپ یلیخ. [8] «مکرار سا ملعی نم دنع مکرار سا اوکتهت ال». دراد مه هیرگ اما دراد مه هدنخ هک نُوْطَبِ يِفْ ؕ نَجْأٌ مُّثَنًّا ۚ ذَا ۚ وَضُرَّالْاَنَامِ ۚ نَمُّ مُكَّاشِنًا ۚ ذَا ۚ ذَا ۚ مُلْغًا ۚ وَهُ

ت. تسین یخوش اه نیاه [9] «يَقْتَاتِ نَمُّ مَلْغًا ۚ وَهُ مُكَّسْفُنًا ۚ اَوْكُزَّتِ الْاَفْ مُكَّتِ اَهُمًا

لیلحت ار راتفر میه اوخب رگا ینعی . تساتس مهم یلیخ اهلیلحت نیاه ، تساتسا نیامنامگ هب راتفر و دنوش هجاوم، دن دویبن هجاوم آل بق هک ییاهزیچ اب هعقد کی هک مینک مهارف یاهنحص دیاب، مینک دیاب شیب ینینچ نیاه کی رح.

هعرشتم زاک ترا لیلحت اب راتفر لیلحت توافت

یف هتبل . تسین اه نیامادک چیه هعرشتم زاک ترا لیلحت. راتفر لیلحت نیاه ، شور لیلحت نآ هناوتشپ . تساتسا نینقت رس نامتبحص ام یلو ، هدوب هعرشتم عمسم و یارم رد عراش راتفر هلمجلا محازت، دسرافم و حل اصم هب تساتسا ملع، دراد یملع کی عراش میوگب میه اوخیم . تساتسا ملع، نینقت ی یتقو . اه نیالاثم و تمرح و بوجو . تساتس مکح کی نینقت اه نیاهمه راسکنا و رسک یجورخ . تاکالم

تنس له اياضف رد سايق

یوریم یتقو ،دنافلاخم سايق اب تدش هب ناشیاهدع .دنامهم یلیخ یهتسد ود ناشدوخ ،تنس له ارفک دح رد .تسا رتتخس سايق اب هعیش هق ف زا ناشتفللخام ینیبیم ،ینیبیم ار ناشیاهراک ،درک عورش هک یلوا مزح نبا .تسراه نیازا یکی [17]مزح نبا لاثم .دندنک ریفکت رگید هک دنوریم نبا دش ،تشگرب یتقو شیهاتمجزیه مه دع بخ آ ،هدناوخ ار فلتخم بلاطم ،هدوب نهذ شوخ یلیخ .دنتسین بوخ سايق اب ،مه اهیلبنح.[18]یرهاظم زح

،دندنکیم در هک مه اهانأ دوخ یتح ای ،دنتفریذپ یوحن کی هب ار سايق هک یناسک زا یضعب .تسا تیصوصخ یاغلا وحن کی ینیبیم یوشیم قیق د یتقو اما ،سایق دیوگیم الممع ینیبیم رگا میوگیم وا هب ام اذل و .دوشیم یرگید تغل ،تغل ،هدوبن حقنم المماک نوچ سايق یرهوج ینعی هب ،تسا تیصوصخ یاغلا ینزیم لاثم وت هک یدراوم یضعب اما ،تسا مارح نیانکیم سايق [19]یراذگیم سايق ار شمسرا ،ترابع رب تصح م دومچ نأ یهطساو

هک تدش هب ،دنافلاخم حلصم اب تدش هب یاهدع ؟تسین ای تسه تح؛هلسررم حلصم نیمه هیبش ؟دیروایب یزیچ دیه اوخیم نید رد

نیان سايق هتفگ هک -تسا هدوب یوق ینهد رطن زا یلازغ-دندوب هدرک لقن مدید یلازغ زا ترابع کی لیلد کی سپ.رگید زیچ کی هب ار وا دینکیم هیبشت .دهدیم رارق لصا ار یعرش لیلد کی هک تسا ؟تسیچ هلسررم حلصم دیوگیم دع .دوشیم سايق ،دیراد هب هبشم نیان هب هبشم کی ،دیراد [20].دیروآیم تسد هب شاهمه زا .دیراد ددعتم یاهلیلد ،دیرادن لیلد کی اچنأ دیوگیم

سایق؛ هعرشتم زاکترا

ار سايق .تسا عراش فرح هب دنتسم زاکترا اما ،تسا عراش فرح هب هیبشت ،سایق؛سایق ای دیوگب سپ .دراد توافت یلیخ .دنکیم راهطتسا عراش فرح زا زکترم یلو ،دهدیم ماجنا سقایم قرف .یعطق طانم حیقنن رد دنراد قافاتا هعیش یاملع همه ارچ .تسین زیاج مه طانم حیقنن حقنم ار شطانم ،تسا عرش مکح کی ،طانم حیقنن رد دنویوگیم ؟تسیچ سايق اب طانم حیقنن فشک رگا .مینکیم فشک ار رگید عوضوم کی مکح ،عوضوم کی رد مکح زا هکنیا هن .مینکیم ار یربک،یرغص نیان لد زا ام .تسیرغص رد لیلد ناسل رهظ رگا اما .موکحم و تسا سايق،مینکب هعرشتم ینعی .تسا نیمه مه زاکترا .تسین سايق نیان مسا ؟دوشیم سايق نیان .میدرک حیقنن مه نأ ،یعرش عوضوم کی زا هکنیا هن .دندروآ تسد هب ار لودج نأ عراش مارم زا و یعرش لیلد ات رازه زا .تسا توافتم یلیخ .دندنک فشک ،ار رگید عوضوم کی ،ناشدوخ مارم باب زا

تازاکترا ضراعت

ةساجنلا بجوت ال نطابلا يف طئاعلا ةاقالم : (١ ةلأسم)

نیرتیدای نَب زا (Data Structure) : **سی‌لگنا** هب اهراتخاس هداد ای اهه داد نامتخاس ای **اهه داد راتخاس** اهه داد نداد نامزاس .تسا **هنایار مولع** رد هدمع **می‌هافم** زا یرایسب کرد و یریگدای تهج زاین دروم ثحابم تروص اهه داد زا هنیهب هدفاتسا روظنم هب هک یضایر ای یقطنم لدم هپاپ رب و صاخ قیروط کی هب بسانم مادک ره هک دنراد ینوگانوگ غاونا اهراتخاس هداد .دنیوگیم راتخاس هداد کی ار دریگیم .دنتسه یفلتخم یاهه مانرب

ردتسا رت هنیهب و رتناسآ یسرتسد فده اب **هنایار** رد اهه داد هریخذ یاهشور اهه داد نامتخاس (ایدپ یکی و تیاس) .تسا رتویپماک هلیسو هب **هلئسم لِح** روظنم هب یشور **متیروگلا** هکیلاح

زالقتسم یضایر می‌هافم هعلاطم هب (Pure Mathematics) : **سی‌لگنا** هب (ضحمتایضایر [2] یعیقواو ناهج یاه هغدغد زا تسا نکمم می‌هافم نیا .دزادرب یم **تایضایر** هریاد زا چراخ درببراک عون ره تایضایر اما ،دنوش عقاو دیفم یلمع یاه درببراک یارب اهدعب نآ جیاتن و ،دنشاب هتفرگ تاشن رد ضحمتفایر تیباذج ،لباقم رد .دریگ یمن هزیگنا یلمع یاهدرببراک نانچ زاءادتبا ضحمتفایر دوخ هک یمیهافم .تسیقطنم می‌هافم یخانشابیز یاهه بنج و اهشللچ هب طوبرم ،یضایر .دنشاب یم یرت یا هپاپ لوصا زا یاهدماپ

اما ،تسا هتشاد دوجو **ناتساب نانوی** نامز زا تیلاعف کی ناونع هب ضحمتایضایر هکیلاح رد اب ییاه هیرطن هک نیا زا دعب ،درک ادیپ روهظ یدالیم ۱۹۰۰ دودج رد نآ ی هناداتسا یاهه بنج و لوح و ،(یهانتمان یاه هعومجم روتناک هیرطن و **یسدیلقا-ریغ یاه هسدنه** لثم) یدوهش دض صاوخ **سکوداراپ** و ،دنتسین **ریذپ لیس نارفید** اج چیه هک یا **هتسوپی عباوت** نوچ) یرهاظ یاه سکوداراپ و قیقود تایضایر ای) راوتسا تایضایر موهفم دیدجت هب زاین اه هدیپ نیا .دندش فشک (**لسار** هدفاتسا هک یا هنوگ هب ،دش نآ ساسا رب تایضایر مامت یسیونزاب و (تخس و تفس هک دش نیا هب رجنم هلئسم نیا .درک ادیپ جیورت یا **هعوضوم لوصا** یاه شور زا کی تامتسیس .دنوش زکرمتم ضحمتایضایر ینعی ،دوخ یدوخ هب تایضایر یور رب ناناد یضایر زا یرایسب

یاهرازگ ،کیزیف و قطنم ،تایضایر ،هفسلف رد) مویسکآ ای نوناق نُب ،تشاد نُب ،هعوضوم لصا چارختسا اهرازگ ریاس نآ یور زا و دوشیم هتفریذپ ضرفشیپ لکش هب و **تابثا** .نودب هک تسا رد) تسا یاهرازگ ،تساهدش فیرت **کیسالک هفسلف** رد هکنانچ نآ تایهیدب ای لصا .دنوشیم ای ثحب هکنیا نودب و تسا یهیدب ای حضاورپ هک (دوشیم هئارا نیدامن تروص هب بلغا تایضایر یارب ییانبم ناونع هب دناوتیم لصا ،نباربان .تسا شریذپ دروم ،دشاب حرطم نآ دروم رد یلاؤس .تسا موسرم تایضایر ای قطنم رد هکنانچ نآ ؛دریگ رارق هدفاتسا دروم اعدا ای لالدتسا

لصا کی ندوب یهیدب تحص .تسا لالدتسا یارب یعورش هطقن ای ضرفشیپ ،لصا ،نردم قطنم رد هلیسوب ،تایضایر هفسلف رد هک تسایعوضوم ،یضایر یاهدامن تروص هب ای میوهفم لوصا» :تسا زیامت موهفم ود یاراد تایضایر رد ،لصا .دریگیم رارق یسررب دروم نانادیضایر رطن زا هک دوشیم هتفگ ییاهه ینایب هب آلومعم یقطنم لوصا .«یقطنم ریغ لوصا» و «یقطنم لوصا هکیلاح رد ،(دراد فلا رب تلالد (ب و فلا) لاثم یارب) دنتسه حیحص قطنم متسیس یضایر هیرطن کی هناماد دروم رد ینهذ می‌هافم رگنایب (فلا + ب = ب + فلا دننام) یقطنم ریغ (ب اسح دننام) دنشابیم ،صاخ

لیلد نیمه هب و تسا راک زاعا هطقن لاهره هب اما ،دنشابن یهیدب دنناوتیم هعوضوم لوصا (نامه) .درک چارختسا یرگی د هرازگ چیه زا اره نآ ناوتیم

سرد هسلج رد رضاح ناتسود زا یکی لاکشا [3]

یشنکاو راتفر رگید نایب هب .دهدیم ینوریب هزیگنا هب **مسیناگرا** هک تسایخسپ ،راتفر [4] ناسنا رد راتفر نیایدنزیم رس **هدنز دوجوم** زا ینوریب شنک ای لمع کی ربارب رد هک تسایهتفر ورف مه رد و هدرتسگ ینهذ یا هدرتسگ یگدیچی نیایدنزیم .تسا تادوجوم ریاس زا رتهدیچی نودب دناوتیم ناسنا .دهدیم لیکشت ار **یسانشناور** شناد عوضوم هتفر مه یور هک تسایهتفر ناسنا یاه دنیارف زا هلیئسم نیایدنک لقتنم ار یموهفم ندب نابز اب افرض و یمالک چیه ندرب راک هب لمک روط هب دیاب ناسنا یاه دیچی نیایدنزیم تاشن وا نهذ رد هدش یط .دوشیم ققحم یسانش راتفر مان هب یملع رد رمانی هک ددرگ یسررب

یاه راک رگ هراطن ،**یگدنز** یاه لاس نییتسخن زا ،هراومه .میتسه یراتفر مولع یوجشناد ،ام زا کی ره ؛یگدنز رسارس رد .مییامن ریسفت ار مینکیم هدهاشم هک ار هچنآ ات میاهدیشوک ؛دوب نارگید هچنآ ،دناوتب ات هدهدیم میمعت ار نارگید راتفر هویش ،ناسنا .تسا نارگید هلالطم لوغشم ،درف و تسایلولعم هکلب ؛تسین یفداصت یرما ،راتفر .دنک هیجوت و ینیبشپ ار داد دنه اوخ ماجنا هک مه اب ،دارفا هک تسایهیدب .دراد رواب ار نآ ،(شعفانم ساسا رب) درف هک دنکیم لیم یتهج رد ثابت ،یلو ؛درک دنه اوخ ،یهباشم راک ؛دیریگ رارق ،ناسکی تیعضو رد هک یدارفا .دناتوافتم ،تسا دارفا همه راتفر آشنم ،هیور

نیاید نامز مه .دوب **ییارگراتفر** شمان دش ماجنا **هدحتم تالایا** رد ۲۰ نرق لئاوا رد هک یبتکم ببتکم هس .دندوب هدش یراذگ نایب زین یرگید ببتکم ایند یسانشناور زور نآ ملع رد ببتکم رد ییارگراتفر .دندوب **یواکناور** و **تلاتشگ** یسانشناور و **ییارگراتفر** نارود نآ ریگ همه و گرزب اب هک دوب **نوستاو** ببتکم نیایدنک رازگ نایب .دوب هتفای یرتشیب ترهش ببتکم هس نیایدنک تشاد هدیقع ببتکم نیایدنک .درادگ یاج رب یسانشناور رب یمیطع ریثأت «**یارگراتفر هیمالعا**» راشتنا هب لیلد نیمه هب و دریگیم نیایدنک **خسپ** کی ابو دوشیم زاغ **کرحم** کی اب یاهدیدپ ره هک (ایدپ یکی و تیاس) .دوب هدش روهشم زین **خسپ-کرحم یسانشناور**

سرد هسلج رد رضاح ناتسود زا یکی لاؤس [5]

(84 : ءارسإل)الېبَس یدَهْأُوهُ نَمْبُ مَلْعَأُ مُكْبَرْفِه تَلَك اش ىلَع لَمَعِي لُك لُق [6]

ص،ناتسربط خیرات رد نومضم نیایدنک کی دزن [7] ۶۲-۶۳

۲۰۳. هب طخ.هغالبلاجهن [8]

۳۲ هی.آمجنل هروس [9]

سرد هسلج رد رضاح ناتسود زا یکی لاؤس [10]

امك هلثم رُذعت وه له ةميقلا ىلِئِلْثَملا لاقْتنا ىف طانملا نوک صيخشت ىف مالكل ىقُب [11] دخأل ةيضق و ،ناهج و زواعإلاب نېرْبعملا رهاظ وه امك رْسعتلا وه ،مهضعب مالک ىف هب رْبعملا وه

نم دارملا مٿ .هنم نٿيتملا و هيلع عمجملا ؤنأل ،رذعتملا وه و صخألا ىلإ عوجرلا وه نٿيتملاب
ملاعلا يف لثمل دجوي ال نأ وه و -هارت باط نتاملا هبرقتسا امك -ٿيلقلا رذعتلا وه له رذعتلا
در بجي ناك امك ةريثك ةنويم فرص ىلإ ٿدا ول و هليصحت بجو هراطقأ نم رطق يف دجو ول ثيح
ال نأ رذعتلا نم دارملا وأ ؟ةريثك ةنويم فرص ىلع فقوت ول و تناك ام نيأ نيعلا

اوركذ امك ؟هيلي ةداع لقني أمم :هلوق كلاسمللا يف داز و ، ةركذتللا نع امك ؟هلوح ام و دلبللا يف دجوي
ةملاعلا انخي ش هبرقتسا و ؟فرعلا ىلإ هيف عوجرلا دصاقملا عماج نع و ،هيف ملسملا عاطقنا يف
؛(يراللل) بساكمللا ىلع ةقيلعتلا ،ههاقفلا مٿش و سدحلا نم و ءاملعلا ىوتف نم هئي ارهظتسم
1، ص: 517-518 ج

ام نأ كل نابف :دنىامرف ىم ىقلتسم و عجطضم يارب عوكر و دوجس زا رذعت ثحب رد رهاوج رد [12]
ىلإ لقتني مل هيلع رذعت نإ هنأ و ،يقلتسملا ريغ يف سأللاب ءاملا صاصتخا نم -قئادحلا يف
ةردقلا عم سأللاب ءاملا يزتجي ال هنأ و ،ضيمغتللاب صتخي يقلتسملا نأ امك ،ذئنيح لدب
قوذ ىضتقملا فلام و فعضلا ةياغ يف -لدب ىلإ لقتني مل ضيمغتللا هيلع رذعت اذاف ،هيلع
268) (ص: 9، مالمسإل عئارش حرش يف مالكل رهاوج) .لمأت ىندأب كلذ فرعي امك ههاقفلا

اهب اهاسم ققحتي ،اهمزال و اهزئاج دوقعلا عيجم دروم يف ةاطاعملا نايج ىوعد هلك كلذ نم برغأ و
وه ذإ هريغ يف هل ةئاف ال و اهنم ةمزاللا يف موزلال ذئنيح دقعلا ةئاف و افرع قاطلال اهدقع نود
؛نهام) .داشرلا لىبس ىلإ يدهال قفوملا وه هللا و ،هقفلا معط قاذ نمم اهرودص يغبني ال ،ىرت امك
22، ص: 244 ج

تسا هومرفىم ؟تسيچ امش ىوتف نالاف كردم هكنيا باوج رد (ىدزي) مظاك ديس موحرم يهاگ [13]
6550) (ص: 20، ج: 20) ؛(ىناجنز) حاك ن باتك) ههاقفلا مٿش

تاسدح رد و .دوب تهاقف زا هيلع يهجرد رد شم هف اطغل افشاك رفعج خيش موحرم [14]
ةراكب صَفْنا ام» :دومرفىم ناشيا هك مدىنش ىىاقأ زا .تسا هدوب بىصم ىلىخ - هللاءاشام - هقف
لوا ديهش و ىسوم مرسپ و نم زج هقف رد ؛هللاهمرلؤلألأ ديهشلأ و ىسوم ىنبأ و انا ءلإ ءقفلأ
«تسىن ركتبم ىسك هللاهمرح .

ندىشك تسد زج طوفحم حول ات نم ىهلصاف ؛ىتىحل ءلإ ءوللأ نىبأ و ىنبأ ام» :دومرفىم زىن
رفعج خيش دروم رد نىم انسحم دىس موحرم (124 ص: 3، ج: 3، تهج هب رضحم رد) .«تسىن شىب منساحم هب
يف ءبوجعأ ناك ءلدال نم طابننسالال ءوق و هقفلا يف ءقيلسلا لادتعاب رهتشا و ؛دىامرف ىم
مشللا لىلد وه و دئاز لىلد هدنع رفعج خيشلا نأ -حمللا باب نم -رهتشا هطابننسالال ءوقل و هقفلا
100) (ص: 4، ج: 4 ؛ ءعيشلا نايعأ)

و ءقز ءقزى خرفلا ءلأ قز (1491 ص: 4 ؛ ج: 4) .هيفب ءمعطأ ىأ ءقزى هخرف ءلأ قز و [15]
143) (ص: 10، ج: 10 ؛ برعلا ناسل) ،هيفب همعطأ :ءقز و ،ءرغ ءقزقز

سرد هسلج رد رضاح ناتسود زا ىكى لاکشا [16]

[17]

ىرهاظ هب بقلم (ه 270- 201) ىناهفصا فلخ نب ىلع نب دوواد ناميلس وبا باحصاهى دوواد [18]
شور رد وا ،دنتسه ىو هب بوسنم هى دوواد اى هيرهاظ هقرف .تسا مالمسلا رد داهتجا هقف همئا زا ىكى

«عامجا» دروم رد و دومن افتكنا نآرق رهاظ هب و درك ضارعا «سايق» و «يأر» و «ليوأت» زا دوخ يه قف لوبق ار «ديلقق و ناسحتسا» و تما ياملع همه «عامجا» اي و دوب ربمغي پ هباحص عامجا هب لياق (191ص؛ نتم؛ يمالسا قرف گنهرف). تشادن

يم ادتبا نامه زا ناسحتسا دروم رد يلازغ. تسارارق نيمه زاناسداد مه ناسحتسا دروم رد [19] ايناعم نايب ماقم رد همادا رد اما (476ص لوخنملا) «عرش دقف ناسحتسا نم يعفاشلا لاق:: ديوگ انم ماسقأ عهبرأ همسق دقو يخركلا هركذام ناسحتسالاطبض يف حيحصلاو: ديوگ يم ناسحتسالوق عابتا انمو رمتلا ذيبنو ههقهقلا ةلأسم يف اولعف امك سايقلا كرتو ثيدحلا عابتا نأ يلى مهريصمك مهفرع هب درطي امو سانلا تاداع عابتا انمو... سايقلا فالخ يلى عي باحصلاب عابتا انمو لوسرلا رصع يف هنايرج نطلال يلى بلغيو هنع كفنن ال راصعالا نأل عحيحص ةاطعملال نيا ناي م رد هك دوش يم هطحال يلى لجال ينعملال نم هل سم او دوصقم لاب صخا وه يفخ ينعم حرطم هي ماما لوصا رد هك هعرشتم هريس يانعم هب تسا كيدزن راي سب موس يانعم، ايناعم هريس اب تفلاخم رس زا رتشي هك يتفلاخم؛ دنك يم تفلاخم مه انعم نيا اب يلازغ هچرگ، تسا توافق ال هيف راصعالا نأل ةاطاعملال يف عبتم سانلا لمع ناب هاوعد امأو: تسا يلابال دارفا هتوصو مالمسا لادتبا يف هنم رثكأ انرصع يف تايبوبل او ةدسافل دوقعلال نا ملعن انإف مكحت (478-487ص، لوخنملا). مهلمعب كسمتي يتح مهعامجأب ةالابم ال سانلا ماوعو

[20] [حالصتسالاموهوملا لوصألا نم عباللا لصلأا]

اهماسقأ ةحلصملا ينعم فشك نم دب الو ةلسرملال ةحلصملا عابتا زاوج يف ءاملعلال فلنخا دقو ، مسقو اهرابتعال عرشلال دهش مسق: ماسقأ ةثالث عرشلال ةدهش يلى ةفاضلال ةحلصملا: لوقنن... اهرابتعال الو اهنالطبل ال عرشلال دهشي مل مسقو ، اهنالطبل دهش

رظنلا لحم يف اذهو نيغم صن رابتعالاب الو نالطبلاب عرشلال نم هل دهشي مل ام: ثلاثلا مسقلا يه ام يلى مسقنن اهتاذ يف اهتوق رابتعاب ةحلصملا نأ وهو ، رخأ اميسقت هليثمت يلى مدقنل تانيزتلاو تانيسحتلاب قلعتي ام يلى و تاجاحلا ةبتر يف يه ام يلى و تارورضلا ةبتر يف يرحم انم يرحي ام ماسقألا نم مسق لك لا يذأب قلعتي و. تاجاحلا ةبتر نع اضيأ دعاقتو ةرابع يهف ةحلصملا امأ: اهب تارم ةلثمأ م ةحلصملا ينعم الو أمهفنلو اهل ةمتمتلاو ةلمكتلا ةرضملا عفدو ةعفنملا بلج نإف ، كلذ هب ينعن انسلو ، ةرضم عفدو ةعفنم بلج نع لصلأا يف دوصقم يلى عطفاحملا ةحلصملا ينعن انكل ، مه دصاقم ليصحت يف قلخال حالصو قلخال دصاقم مهلسنو مهلقعو مهسفنو مهنيدي مهيلع ظفحي نأ وهو: ةسمخ قلخال نم عرشلال دوصقمو عرشلال وهف لوصألا هذه توف ي ام لك و ، ةحلصم وهف ةسمخلا لوصألا هذه ظفح نمضتي ام لك ، مهلامو ةحلصم اهعفدو ةدسفم.

ةلمح يف لصلأا اذه متدروا م ةحلصملا لوقلا يلى لئاسملا هذه رثكأ يف متلم دقف: ليق نإف ةنسللاو باتكلا دعب اسماخ الصا ريصيل عحيصلال لوصألا اذه قحليلف ، ةموهوملا لوصألا اندر انأل ؛ أطخأ دقف سماخ لصلأا هنأ نطنم ذل ، ةموهوملا لوصألا نم اذه: انلق؟ لقعلاو عامجالو ةحلصم لكف. عامجالو ةنسللاو باتكلا لبال فرعت عرشلال دصاقم و ، عرشلال دصاقم ظفح يلى ةحلصملا ال يتيلا ةبيرغلا حلصملا نم تنانكو و عامجالو ةنسللاو باتكلا نم مهف دوصقم ظفح يلى عجرت ال دقف ناسحتسا نم نأ امك عرش دقف اهليل راص نمو ، ةحرطم ةلطب يهف عرشلال تافرصت مئالت عامجالو ةنسللاو باتكلا لبال ادوصقم هونك ملع يعرش دوصقم ظفح يلى تعجر ةحلصم لك و عرش نيغم لصلأا سايقلا ذل ، ةلسررم ةحلصم لب اسايقي ميسي ال هنكل ، لوصألا هذه نم اجراخ سيلىف **نم اهل رصح ال ةريثك ةلدأب لب دحاو ليلىدب ال تفرع ةدوصقم يناعملا هذه نوكو** اذو ، **ةلسررم ةحلصم كذل يمسق تارامال قيرافتو لاوحألا نئارقو ةنسللاو باتكلا** عطقلا بجي لب اهعابتا يف فالخلل هجو ال عرشلال دوصقم يلى عطفاحملا ةحلصملا انرسف نأ امك عرش دقف حلصتسا نم لب هسأرب اسماخ الصا سيلى حالصتسالال نأ نيبتو . ةجح اهنوكب

(١٨٠-١٧٣ ص، ىفصتسملا). انركذام ىلع حالصتسالأ نأ هب نيبتو، عرش دقف نسحتسا نم

[21] ٢٨٥ و ٢٨٤ ص: ١، ج؛ ىقثولا ةورعلا كسمتسم